

Г. О. Бойко

Лендель Франц Францович

ЛЕНДЕР Франц Францович (12(24). 04. 1881, містечко Дунаївці Ушиц. пов. Поділ. губ., нині місто Хмельн. обл. – 14. 09. 1927, Ленінград, нині С.-Петербург, похов. у м. Гатчина Ленінгр. обл.) – конструктор артилерійського озброєння. Закін. С.-Петербур. університет (1909). Від 1907 працював на Путілов. заводі: від 1909 – тех. кер. Артилер. тех. контори; від 1918 – гол. конструктор Артилер. комітету; від 1920 – керівник Артилер. КБ; водночас 1919–24 – чл. Комісії з особл. артилер. дослідж.; від 1919 – керівник із проектування лафетів Артилер. академії; від 1925 – нач. каф. теорії лафетів Військ.-тех. академії (усі – Ленінград). 1908 створив перший у світі напівавтомат. клиновий затвор для гармат серед. та малого калібрів (1912 запатент. у Великій Британії та Франції, 1914 – у США, 1915 – у Росії); 1914 разом із В. Тарнавським розробив першу в Рос. імперії 76-мм зенітну гармату, яку в модернізов. варіанті виготовляли до 1934 (використовували в армії та на флоті до поч. 1940-х рр.). Також були прийняті на озброєння й ін. артилер. системи конструкції Л.: 76-мм гірська (1909), 57-мм і 76-мм протиштурмові (1910), 76-мм коротка (1913) гармати. Під його керівництвом велися роботи зі створення 76-мм полк. гармати (прийнята на озброєння 1927), 45-мм батальйон. гаубиці (1929) та 122-мм гармати (1931). Л. запропонував проект 203-мм далекобій. гаубиці (не завершив через важку хворобу і передчасну смерть), на базі якого згодом розроблено 203-мм гаубицю Б-4. Основоположник теорії стрільби по повітр. цілях, що швидко рухаються. Наукові праці присвяч. проблемам проектування артилер. систем, особливостям конструкції автомат. зеніт. прицілів. У С.-Петербурзі на будинку, де 1914–27 мешкав Л., встановлено мемор. дошку.

Основні праці

Механические особенности систем с малым отношением веса откатных частей к весу снаряда // Артиллер. журн. 1916. № 10–12; Доклады главного конструктора Артиллерийского комитета Ф. Ф. Лендера о его Теоретическом курсе стрельбы зенитной артиллерии. Петроград, 1919; Теоретический курс стрельбы по воздушному флоту. Ленинград, 1921; Основания устройства автоматического высотного зенитного прицела системы Ф. Ф. Лендера. Ленинград, 1924; Теория лафетов. Ч. 1–2. Ленинград, 1924–25; Теория волчка. Ч. 1. Ленинград, 1927; Лафетные конструкции с откатом по оси канала орудия: Атлас. Ленинград, 1927.

Рекомендована література

1. Лендер В. Ф. Труд, равный подвигу: Очерк о деятельности Ф. Ф. Лендера. Москва, 1982.

Бібліографічний опис:

Лендель Франц Францович / Г. О. Бойко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-54232>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).